

Håkan Sjökvist (*intervju gjord 1982*)

Jag är 37 år och började min murarbana när jag var 14 år gammal med att gå på yrkesskola i Oskarshamn i två år. Därefter var det lärningsjobb ute på byggena i fyra år. Utbildningen var blandad, man fick lära sig jobb av olika slag, mura fasader, putsa, sätta kakel, lägga golvplattor mm.

Hur det kom sig att jag blev just murare vet jag inte riktigt men något inom byggbranschen ville jag det skulle vara, och muraryrket tyckte jag verkade intressant.

Jag fick jobb på Skånska Cement genast efter utbildningen, och där var jag i sex år tills jag 1969 startade eget, tillsammans med en kille från Jämserum. Från 1976 har jag haft det ensam. (*numera sålt och i annan ägo*) Det har varit fullt upp att göra hela tiden, i början var det mest på storbyggen, men nu är det mest reparationer av öppna spisar och kakelugnar.

En tysk kille som har varit "Stuckatör", jobbar jag mycket ihop med, han har lärt mig mycket om gamla spisar och kakelugnar. Vi har också sysslat med så kallade "fattigmanskakelugnar".

Det är samma princip som en vanlig kakelugn, men det är inget kakel utanpå utan grov puts i stället. Det fanns många sådana i Småland förr där det "inte var så fett" och folk hade inte råd att sätta in någon dyr kakelugn.

Vi murade upp sådana också i nya hus, det var sådant jag gillat med mitt jobb, att reparera och syssla med lite gammaldags jobb som att reparera gamla murstockar och liknande.

Det är inte många som vill hålla på med sådana jobb nu för tiden, men jag tycker sådana jobb är kul.

Det är mer hantverk över det än på storbyggen.

Teglet var bättre kvalitet på förr, då fanns tegelbruk lite var stans i skogarna, men nu är det nere i Skåne och Halland de bränner.

Jag har gått tillbaka till de gamla grejerna igen, t.ex. den gamla sorten murkalk, jag tycker den är bättre.

Där jag står och reparerar en gammal spis där stod en murare för kanske hundra år sedan, murade upp spisen och gjorde den på samma sätt, det är roligt att tänka på.

För tio-femton år (*60-70 talet*) sedan fanns det inga nya hus som skulle ha skorsten och öppna spisar, men nu murar jag nog ca. trettio öppna spisar om året.

Jag har varit i Tyskland och murat upp flera stycken, de har ingen egen tradition på det området, många har skaffat sommarhus i Småland och kommit i kontakt med "våra spisar" i torpen de äger och vill då ha samma i Tyskland.

Min kompis Rickard och jag har i samarbete uppfunnit en egen konstruktion på en spis som fungerar väldigt bra. Det är en enkel plåtinsats som man kan sätta in efter man murat upp spisen. Principen är som en kakelugn med slingor uppmurade inuti. Den håller värmen länge, till skillnad på de nya plåtkaminerna. Vi har nog murat upp runt fyrahundra av den typen av spisar tills nu.

Vanliga kakelugnar murar vi också upp, nya och gamla som är nerplockade. Vi har kontakt med en kille i Emmaboda som är den största kakelugnsmakaren i Sverige. Honom jobbar jag ihop med också, det är svårt att sätta upp en kakelugn, men när man satt upp några stycken går det lättare.

Det tog ett tag innan jag vände mig vid att man inte kunde arbeta med slevar o liknade utan man måste arbeta mer med händerna och det går illa åt händerna, men man vänjer sig vid det, man måste ha ett spann vatten att skölja händerna i.

Det har också varit jobb på Gotlandsfärjorna med att sätta kakel i kök och badrum, lägga mosaikgolv mm. Det var ganska knöligt om det var sjögång samtidigt men oftast så ligger de vid kaj och då får man passa på att göra det mesta av jobbet.

Det roliga med att göra olika jobb är att man träffar så många olika människor, den ena dagen är inte den andra lik. Det är mycket jobb med att släpa med verktyg och olika material, men ofta när jag gör större jobb som kakelugn eller öppna spisar har jag med en hantlangare som hjälp. En annan dag är det jobb hos en bonde i en ladugård.

Ett mycket annorlunda jobb var på Bomans Fanerfabrik i Oskarshamn, de hade stora ugnar som de eldade med ved, de gick sönder då och då, och de behövde muras om invändigt.

Då fick man krypa in i ugnen, det kunde bli rätt "hett om öronen" för ofta hann aldrig ugnen svalna ut ordentligt, då fick man krypa ut och svalka av sig lite och sedan in igen och göra färdigt.

För att avsluta det hela kan jag säga att jag har trivts med mitt jobb, att kombinationen av gammalt och nytt hantverk gör mitt yrke så omväxlande och ger stor arbetsglädje.